

Verwysing: 202110325-1840
Lêerno.: 9/2/1/2
Navrae: A. Fortuin

Inrigtingsontwikkeling en -kōördineringsminuut: 0002/2021

Aan: Distriksamptenare, Departementshoofde, Prinsipale, Lede van beheerliggame en Opvoeders

Onderwerp: Uitnodiging aan skole om in 2021 aansoek om blou gedenkplate te doen

1. Algemene inligting oor die 2021 Blou Gedenkplaat-skoleprojek

- 1.1 Die Blou Gedenkplaat-skoleprojek is in 2015 deur die Sentrum vir Bewaringsopvoeding en die Simon van der Stel-stigting in die lewe geroep. Ses-en-dertig skole in die Wes-Kaap het sedertdien blou gedenkplate ontvang.
- 1.2 Baie skole het 'n lang geskiedenis en trotse erfenis van onderwysvoorsiening aan hulle gemeenskappe. Party van hierdie skole het bekende name, en hulle voortrefflikheid het op verskillende wyses onder die aandag van die publiek gekom. Tog het baie ander skole ongemerk in die skaduwee gebly weens ons land se onbillike verlede. Dit geld veral vir die baie sendingskole wat in puik instellings in minderbevoorregte gemeenskappe ontwikkel het. Die Wes-Kaap Onderwysdepartement glo dat elke skool tel en dat alle skole erkenning vir hulle bydraes verdien.
- 1.3 'n Buitengewoon groot getal blou gedenkplate is in 2020 aan skole toegeken omdat daar gereken is dat skole bekragtiging gedurende die Covid-19-pandemie nodig gehad het:
 - Hoër Meisieskool Bloemhof, Stellenbosch (vir die leeftyd van die skool: in 1875 gestig)
 - De la Bat Skool vir Dowes, Worcester (vir die leeftyd van die skool: in 1881 gestig)
 - Primêre Skool Die Bron, Stanford (vir die leeftyd van die skool: in 1865 gestig)
 - Laerskool Hendrik Louw, Strand (vir die leeftyd van die skool: in 1880 gestig)
 - Primêre Skool Nederburg, Drakenstein (vir 'n beroemde leerder uit die verlede: Chester Williams)
 - Hoër Jongenskool Paarl (vir die leeftyd van die skool: in 1868 gestig)

- Hoër Meisieskool Paarl (vir die leeftyd van die skool: in 1876 gestig)
 - Primêre Skool Pieter Langeveld, Cloetesville (vir die leeftyd van die skool: in 1830 gestig)
 - Rynse Hoër Meisieskool, Stellenbosch (vir die leeftyd van die skool: in 1860 gestig)
 - Laer Meisieskool Rustenburg, Rondebosch (vir 'n gebou van argitektoniese belang: Rustenburg House)
 - Privaatskool Simond, Drakenstein (vir die leeftyd van die skool: in 1852 gestig)
 - Primêre Skool Somerset-Wes Metodiste (vir die leeftyd van die skool: in 1834 gestig)
- 1.4 Blou gedenkplate is 'n internasionaal-herkende simbool van geboue en plekke wat van groot belang in die geskiedenis en erfenis van 'n plaaslike gebied is. Die Erfenisvereniging van Suid-Afrika (Heritage Association of South Africa, HASA) (voorheen die Simon van der Stel-stigting) het die afgelope 50 jaar 'n Blou Gedenkplaat-projek bedryf.
- 1.5 Met die toekenning van 'n blou gedenkplaat, gee hierdie projek herkenning en status aan geboue en persele wat van historiese belang en waarde is. Vir verdere inligting en om te sien hoe blou gedenkplate wat toegeken word, lyk, besoek www.simonvdstel.org of www.heritagesa.org.
- 1.6 Skole was in 'n groot mate oor die hoof gesien en onderverteenvoerdig in die toekenning van blou gedenkplate. Die Sentrum vir Bewaringsopvoeding (hierna as "die Sentrum" verwys) en die HASA wil die projek onder die aandag van skole bring en daardie skole wat van mening is dat hulle vir 'n blou gedenkplaat in aanmerking kom, aanmoedig om aansoek te doen deur sorgvuldig aandag te gee aan die kategorieë wat in paragraaf 4 genoem word.
- 1.7 Blou gedenkplate kon tot onlangs nie aan skole buite die grootstadsgebied van Kaapstad toegeken word nie. Dit het egter verander sedert die HASA sy ondersteuning aan die projek gegee het. Plaaslike erfenisstigtings is ook versoek om dit te ondersteun en party van hulle het belowe om blou gedenkplate vir verdienstelike skole wat nie self daarvoor kan betaal nie te borg:
- a) Kaapstad-gebied: Simon van der Stel-stigting (een gratis gedenkplaat/jaar)
 - b) Paarl-gebied: Drakenstein Erfenisstigting (een gratis gedenkplaat/jaar)
 - c) Stellenbosch-gebied: Stellenbosch Erfenisstigting (een gratis gedenkplaat/jaar)
 - d) Skole in ander gebiede kan steeds aansoek doen, maar moet bereid wees om self vir hulle blou gedenkplate te betaal.
- 1.8 Hierdie projek is dus oopgestel aan alle skole in die Wes-Kaap. Maar getalle sal beperk word weens die administrasie daaraan verbonde.

2. Voordele vir skole

- 2.1 Die ontvangs van 'n blou gedenkplaat mag die volgende voordele vir skole inhou:
- a) Blou gedenkplate word internasionaal erken as simbole van die erfenisstatus van 'n gebou of perseel.
 - b) Blou gedenkplate is gesaghebbend en slegs 'n beperkte getal sal elke jaar toegeken word, afhangende van die beskikbare bronne en administrasie daaraan verbonde.
 - c) Blou gedenkplate word aan die voorkant van die skool aangebring as 'n permanente historiese baken om die skakel tussen die skool en 'n aktiwiteit, gebeurtenis of persoon te gedenk. Dit word prominent vertoon sodat leerders, ouers en besoekers dit kan sien.
 - d) Die toekenning van 'n blou gedenkplaat verleen erkenning aan 'n skool vir die bydrae wat dit tot die onderwys in sy gemeenskap en onderwys in die algemeen gemaak het.
 - e) Blou gedenkplate is 'n bron van gemeenskapstrots en prestasie.
 - f) Die blou gedenkplate is smaakvol ontwerp en uit sterk stowwe vervaardig.
 - g) Saam met die insette en goedkeuring van 'n paneel wat deur die HASA en/of sy geaffilieerdes aangestel is, besluit skole self oor die taal- en bewoording op die gedenkplate.
 - h) Skole wat blou gedenkplate ontvang, sal op die HASA en plaaslike erfenisstigtings se webtuistes gelys word.
- 2.2 Die aansoekproses is eenvoudig gehou, sodat dit nie nodig vir skole is om onnodige tyd aan lang en uitvoerige aanbiedings te bestee nie.

3. Hoe die Blou Gedenkplaat-skoleprojek werk

- 3.1 Die gedenkplate is duur om te vervaardig. Die HASA, deur middel van sy geaffilieerdes (die erfenisstigtings in paragraaf 1.7 genoem), sal vir 2021 **blou gedenkplate gratis toeken aan drie verdienstelike skole** binne die gebiede wat deur hierdie stigtings gedek word, behalwe dat hulle die gedenkplaat moet gaan haal en opsit. Skole wat reken dat hulle aan die kriteria voldoen en binne daardie gebiede val, word uitgenooi om aansoek te doen.
- 3.2 Skole wat in staat is om self vir die blou gedenkplate te betaal, word egter ook uitgenooi om aansoek te doen. **Vier** skole kan onder hierdie keuse in 2021 oorweeg word, aangesien daar reeds 'n getal aansoeke is wat nie in 2020 tegemoetekom kon word nie.
- 3.3 Die koste van 'n blou gedenkplaat, met uitsondering van die installering daarvan, kan vanaf R 1 800 tot R3 000 wissel, afhangende van watter verskaffer die erfenisstigting (kyk paragraaf 1.7) gebruik en die stowwe wat gebruik word. Skole wat suksesvolle aansoeke gehad het en wat die koste self sal dra, sal vir 100% van die kostes gefaktureer word voordat die gedenkplaat bestel word.

- 3.4 Elke aansoek sal op meriete deur 'n paneel beoordeelaars wat die HASA, die verskillende erfenisstigtings en die Sentrum verteenwoordig, oorweeg word. Skole hoef slegs aan **een van die ses kriteria** wat in paragraaf 4 gelys word, te voldoen. Skole moet hulle aansoeke motiveer (bronne aandui sodat inligting gestaaf kan word), hulle moet verklaar dat hulle gewillig is om die blou gedenkplaat aan die voorkant van hulle gebou ten toon te stel, en hulle moet hulle aansoeke teen die vervaldatum voorlê. 'n Aansoekvorm (Bylae A) word aangeheg. **Skole word daaraan herinner dat die feit dat hulle 'n aansoek ingedien het, nie vanselfsprekend sukses waarborg nie.**
- 3.5 Skole sal per e-pos en telefoon in kennis gestel word of daar 'n blou gedenkplaat aan hulle toegeken is al dan nie. Dit is volkome na goeiedunke van die paneel. Skole wat aan die maatstawwe voldoen maar nie tegemoetgekóm kan word nie as gevolg van 'n groot getal aansoeke, sal versoek word om die volgende jaar weer aansoek te doen.
- 3.6 Skole wat blou gedenkplate ontvang, moet hulle **leerders, ouers, beheerliggame en skoolgemeenskappe inlig** oor hierdie erkenning. Verá leerders moet bewus gemaak word van die gedenkplaat se simboliek en waarde.
- 3.7 Skole wat blou gedenkplate ontvang, moet self **'n amptelike oorhandiging en onthullingseremonie organiseer** op 'n datum en tyd wat die skool en die organiseerders pas, en ook die huidige Covid-19-toestand in ag neem. Dit moet, indien moontlik, **binne dieselfde kalenderjaar as die toekenning** val en **leerders moet verkieslik betrokke wees**. 'n Verteenwoordiger van die HASA, die betrokke erfenisstigting of die Sentrum sal teenwoordig wees indien genooi. Die blou gedenkplate moet 'n paar dae voor die gebeurtenis op die muur aangebring word.

4. Kategorieë

- 4.1 Die kategorieë is die volgende:
- Die leeftyd van die skool (moet ouer as 125 jaar oud wees om in aanmerking te kom)
 - 'n Gebou van argitektoniese belang (bv. welbekende argitek, boustyl, ens.)
 - Die skool se besondere **uitsonderlike diens** aan die gemeenskap (bv. eerste skool in die gemeenskap, oudste onafhanklike skool, bydrae tot spesiale onderwys, opheffing van die gemeenskap, ens.)
 - Die skool se oorlewing in moeilike omstandighede (bv. die (Engelse) Suid-Afrikaanse Oorlog, gedwonge verskuiwings, rol in die stryd om demokrasie, natuurrampe, ens.)
 - 'n Voormalige leerder of opvoeder wat naam gemaak het (die naam moet genoem word en die persoon moet ten minste 20 jaar gelede gesterf het)
 - Skole wat gesluit is, maar nogtans 'n betekenisvolle rol in die onderwys gespeel het.
- 4.2 Skole mag vind dat hulle vir meer as een kategorie in aanmerking kom, maar hulle moet die EEN kies wat die beste aandui waarop hulle die trotste is. Daar kan slegs EEN blou

gedenkplaat aan 'n skool toegeken word, en die kategoriekeuse moet dus sorgvuldig oorweeg word.

5. Aansoeke vir 2021

- 5.1 Die sluitingsdatum vir voorleggings is **21 Mei 2021**.
- 5.2 Aansoeke moet elektronies per e-pos op die aansoekvorm wat verskaf is (Bylae A) gedoen word, en aan principal@centreforconservation.co.za voorgelê word.
- 5.3 Aansoeke wat per hand afgelewer en gepos word, sal ook aanvaar word, mits hulle voor die sluitingsdatum ontvang word. Hierdie aansoeke moet gerig of afgelewer word aan: **Die Prinsipaal, Sentrum vir Bewaringsopvoeding, Aliwalweg 9, Wynberg, 7800**.
6. Tree met die prinsipaal van die Sentrum, mnr. Anton Fortuin, by telefoonno. **021 762 1622** in verbinding vir verdere inligting.
7. Bring asseblief die inhoud van hierdie minuut onder die aandag van alle skole in u distrik.

GETEKEN: HA LEWIS

ADJUNK-DIREKTEUR-GENERAAL: INRIGTINGSONTWIKKELING EN -KOÖRDINERING

DATUM: 2021-03-26